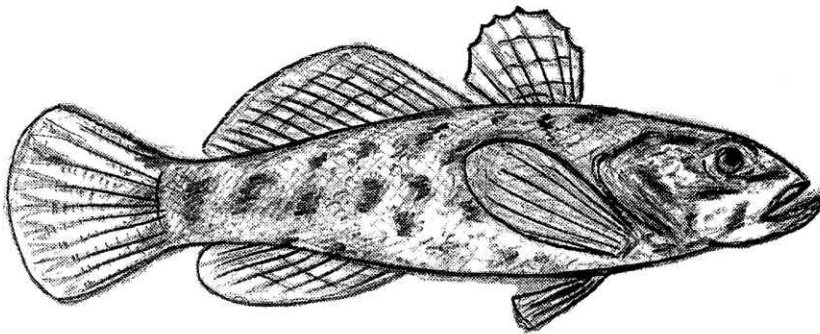

Neogobius fluviatilis

Általánosságban elmondható, hogy egy vízterület halfaunájának gazdagsága arányos az ott élő fajok számával. Az adventív fajok azonban negatív hatást is gyakorolhatnak az eredeti élővilágra. Őshonos kárászunk (*Carassius carassius*) tragikus mértékű megfogyatkozása például főként az ezüstkárászok konkurenciájának és túlszaporodásának következménye. Nehéz, sőt pontosan nem is lehet kiszámítani, hogy egy új faj meghonosítása milyen problémákat vet fel, és a tapasztalat azt mutatja, hogy az igazán életrevaló halak terjedése előtt nincs

Perccottus glehni

akadály, ha már egyszer a behozataluk megtörtént. Új fajt betelepíteni tehát csak nagyon indokolt esetben és nagy körültekintéssel szabad, mert a jó szándék könnyen visszajára fordulhat.

AKINEK SZÁRNYA VAN, MAGA IS ELJÖN, HA OTTHONRA TALÁL –
TERJESZKEDŐ MADARAK

A madarak terjeszkedése nem szűkíthető le annyira egyetlen vízgyűjtőre – a Körösökre – mint a kifejezetten vízhez kötődő más fajoké, növényeké. Az új területek meghódítását ugyan irányítják a nagy a geo-morfológiai egységek, de ritkán szabnak neki jól körvonalazott határvonalakat.

A vízi madarak közül a dankasirály (*Larus ridibundus*) említendő meg első helyen: míg évekkkel ezelőtt csak télen tűnt fel a nagyobb szárazföldi vízfelületek

környékén, ma már több helyen is megtelepedett, fészkelőtelepei is vannak. A fekete csuklyás középtermetű sirályféle talán csöppet sem válogatós gyomrának és agresszivitásának köszönheti nagy sikerét. Természetesen az ember is segíti a maga módján őket, hiszen a szeméttelpek és haltenyészetek kiváló táplálkozóhelyeket jelentenek számukra.

A gyors térhódítás immár klasszikussá vált példája a balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*): a galambok eme szürke eminenciása a Török Birodalom előretörésével egy időben indult el felénk, hogy ma már Európa északi részein is ott legyen (sőt, 1950-es floridai behurcolása nyomán várhatóan hamarosan teljesen előzönlí az észak-amerikai kontinenst is). Romániában 1933-tól jegyezték fel jelentős előrenyomulását. Érdekes megjegyezni, hogy az expanzió során a balkáni gerle több szokásán is változtatott, így például élőhelyet is cserélt, bevonult az emberi településekre. Ma már ott látni néhány ágból hevenyészett fészket a városnegyedek tömbházai közt, sokszor igencsak lehetetlen, forgalmas, zajos helyeken. A látványos expanzióra eddig igazán nem sikerült teljesen elfogadható magyarázatot találni, tény, hogy bár az egy fészekre eső szaporodási siker nem növekedett, az egy évi sikeres költések száma 3 és 6 között van.

Az eddig csak öreg állományú bükkösöket kedvelő fekete harkály (*Dryocopus martius*) is szakított a hagyományokkal, az utóbbi évtizedekben ugyanis egyre több pár telepedik meg a vegyes összetételű és a folyóártéri erdőkben. Odúkészítő tevékenysége ezeken a helyeken igen jól fog más fajoknak is, mint például a kék galambnak, csókának néha a szalakótának.

A Körösök mellett éri el romániai elterjedésének legészakibb pontját a szintén terjeszkedőfélben levő havasi sarlósfecske (*Apus melba*), Körösrév helység közelében. A madarak a vad szépségű Sebes-Körös szoros magas szikláin fészkelnek, egyelőre csak 1 pár fészkelése bizonyított, de könnyen lehetséges, hogy néhány év múlva kisebb telep is kialakul a sziklafalakon.

A fenyőrigó (*Turdus pilaris*) az eddig említett fajoktól eltérően nem dél felől indult el új területeket hódítani, hanem északról hatolt be a „hazai vizekre”. Fészkelését először a 60-as évek végén bizonyították az ukrán határ mentén, azóta látványosan elterjedt előbb a hidegebb éghajlatú medencékben, folyóvölgyekben, most pedig a szaltó-szerű térhódítás által kihagyott foltokat népesíti be. A Körösökre is egy ilyen ugrás révén érkezett Beszterce felől, kihagyva a közbeeső mezőségi részeket.

A KIVÁLTSÁGOSAKAT GRÓFOK TELEPÍTIK – A PÉZSMAPOCOK

A pézsmapocok, tudományos nevén *Ondatra zibethica*, őshazája Észak-Amerika. Floridától Alaszkáig és az Atlanti-óceán partvidékétől a Csendes-óceánig előfordul. Európába 1905-ben Ohióból 3 pár pézsmapocokot telepített a csehországi dobrisi kastély birtokosa, Colloredo-Mansfield gróf az uradalmi park halastavába. Ettől számítva indul el dicső hódító útjára egész Európában majd Ázsiában, ez a patkánynál valamivel nagyobb rágcsáló állat. Később gazdasági meggondolásból betelepítették Finnországba, Angliába, Franciaországba, Németországba és az